

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29 czerwca 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (dalej: ustawa emerytalna), przyznał J. S. emeryturę od dnia 26 czerwca 2016 roku, czyli od dnia osiągnięcia wieku emerytalnego. Do ustalenia podstawy emerytury przyjęto kwotę składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zaewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc od którego przysługuje emerytura. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Ustalono:

- kwotę składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji – 84826,21 zł
- kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego – 404512,87 zł
- sumę kwot pobranych emerytur – 12205,51 zł,
- średnie dalsze trwanie życia – 208,50 miesięcy,

Wysokość emerytury zgodnie z art. 26 ustawy wynosi 2288,41 zł .

(decyzja – k. nien. akt ZUS).

W dniu 1 sierpnia 2016 roku J. S. wniósł od powyższej decyzji odwołanie, domagając się ponownego przeliczenia wysokości emerytury z uwzględnieniem okresu ubezpieczenia rolników, za które opłacano składki , przypadające przed 1 stycznia 1983 r okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia oraz nie wykonywania pracy przed 4 czerwca 1989 r na skutek represji politycznych. Podniósł także, że nie wyliczono mu prawidłowo kwoty składek zaewidencjonowanych na koncie oraz kwoty zwaloryzowanego kapitału początkowego, a jego zarobki do 1991 r przekraczały znacznie średnią krajową.

(odwołanie – k. 2).

Decyzją z dnia 10 sierpnia 2016 r zmieniono decyzję z dnia 29 czerwca 2016 r w ten sposób, że przy ustalaniu wysokości emerytury uwzględniono zwiększenie z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników za okres 5 lat, 6 m-cy, a zwiększenie z tego tytułu wynosi 50,48 zł, a w konsekwencji emerytura – 2338,89 zł.

(decyzja – k. nienumerowana akt ZUS)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. wniósł o oddalenie odwołania, wywodząc jak w zaskarżonej decyzji, podnosząc, że część wniosków zawartych w odwołaniu została uwzględniona na mocy decyzji z dnia 10 sierpnia 2016 r, natomiast okresy niewykonywania pracy przed 4 czerwca 1989 r na skutek represji politycznych mogą zostać rozpatrzone po przedłożeniu dokumentów lub zeznań świadków, których oceny dokonuje Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i osób Represjonowanych w drodze decyzji, a okresy pracy, za które nie opłacono składek na ubezpieczenie rolnicze – nie podlegają wliczeniu do stażu pracy przy ustalaniu kapitału początkowego oraz nie przysługują za te okresy zwiększenie.

(odpowiedź na odwołanie – k. 4-5).

Na rozprawie w dniu 28 października 2016 r wnioskodawca wskazał, że nie są sporne okresy ubezpieczenia społecznego rolników. Nie kwestionował lat, za które wyliczono wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego, ani wysokości osiągniętych zarobków. Podnosił, że był zmuszany do zmian zakładów pracy z uwagi

na naciski polityczne, nie mógł wykonywać pracy zgodnie ze swoimi kwalifikacjami – w latach 1975 – 1982, ma dwutygodniową przerwę w zatrudnieniu w okresie 31.07.1978 r do 18.09.1978 z tego powodu .

(przesłuchanie wnioskodawcy – e protokół (...): 19:39 w zw. z 00:03:12)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z dnia 21 lipca 2015 Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. , ponownie ustalił wartość kapitału początkowego wnioskodawcy na dzień 1 stycznia 1999 roku. Kapitał początkowy obliczono na kwotę 132.246,84 zł., z uwzględnieniem **wskaźnika podstawy wymiaru w wysokości 94,42%** oraz tej kwoty bazowej w wysokości 1 220,89 złotych. **Podstawa wymiaru kapitału** początkowego została obliczona na kwotę **1152,76 złotych**. Do ustalenia wysokości kapitału początkowego uwzględniono 28 miesiące okresów składkowych i 45 miesięcy okresów nieskładkowych. Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do 31 grudnia 1998 roku wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł dla wnioskodawcy 84,55% i posłużył on do obliczenia części 24% kwoty bazowej, która wyniosła 293,01 złotych. Kapitał początkowy ustalono mnożąc 24% kwoty bazowej, czyli 293,01 złotych przez współczynnik 84,55% oraz pomnożenie 1,3% podstawy wymiaru kapitału w wysokości 1152,76 złotych za każdy rok okresów składkowych i pomnożenie 0,7% podstawy wymiaru emerytury w wysokości 1 152,76 złotych za każdy rok okresów nieskładkowych, a następnie dodanie obliczonych w ten sposób poszczególnych kwot, co dało wynik w wysokości 632,76 złotych. Tak obliczoną wartość pomnożono przez liczbę miesięcy średniego dalszego trwania życia, co pozwoliło na ustalenie wartości kapitału początkowego w kwocie 132246,84 złotych.

(decyzja – k. 136 akt ZUS)

Do obliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego przyjęto wynagrodzenia za lata 1977 – 1986 .

(obliczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego – k. 137 akt ZUS).

Wnioskodawca był w okresie 20.10.1975 r do 30.09.1976 r pracownikiem Dyrekcji Rejonowej Kolei Państwowych w Ł. na stanowisku referendarza kolei państwowych, a stosunek pracy został rozwiązany przez wypowiedzenie umowy o pracę przez pracownika.

(kserokopia świadectwa pracy – k. 11 akt ZUS)

W okresie od 1 października 1976 r do dnia 31 lipca 1978 r wnioskodawca był pracownikiem Gminnej Spółdzielni (...) w K. , na stanowisku vice prezesa ds. obrotu rolnego, v-ce prezesa ds. handlu, kierownika działu transportu i kierownika transportu, a stosunek pracy rozwiązał się na zasadzie porozumienia między zakładami.

(kserokopia świadectwa pracy – k. 13 akt ZUS)

W okresie od 18 września 1978 r do dnia 30 września 1982 r wnioskodawca był pracownikiem Banku (...) w P. , na stanowisku starszego inspektora, a stosunek pracy rozwiązał się na zasadzie porozumienia między zakładami.

(kserokopia świadectwa pracy – k. 15 akt ZUS)

W okresie od 1 października 1982 r do dnia 18 maja 1984 r wnioskodawca był pracownikiem w Wojewódzkim Komitecie Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego w Ł. , na stanowisku sekretarza , a stosunek pracy rozwiązał się na zasadzie porozumienia między zakładami.

(kserokopia świadectwa pracy – k. 17 akt ZUS)

W okresie od 16 maja 1984 r do dnia 28 lutego 1990 r wnioskodawca był pracownikiem w Wojewódzkim Komitecie Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego i w Wojewódzkim Zarządzie (...) O. w S. , na stanowisku sekretarza , a stosunek pracy rozwiązał się na zasadzie porozumienia między zakładami.

(kserokopia świadectwa pracy – k. 19 akt ZUS)

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie kwestią sporną okazała się wyłącznie podnoszona okoliczność przez wnioskodawcę, że na skutek represji politycznych przed 4 czerwca 1989 r był zmuszany do zmiany miejsca zatrudnienia, był pozbawiony możliwości awansu a tym samym podwyżki wynagrodzenia, a także miał przerwę w zatrudnieniu. W konsekwencji wnioskodawca podnosił, że jego emerytura jest zaniżona.

Ostatecznie wnioskodawca nie kwestionował okresów ubezpieczenia rolniczego, nie kwestionował także wysokości osiąganych zarobków i lat, za które wyliczono wskaźnik wysokości podstawy wymiaru początkowego.

Zgodnie z art. 24 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 poz. 887)

Ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w ust. 1a i 1b.

Zgodnie z art. 25 ustawy emerytalnej podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185.

Zgodnie z art. 26 ustawy Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183. Wiek ubezpieczonego w dniu przejścia na emeryturę wyraża się w ukończonych latach i miesiącach. Średnie dalsze trwanie życia ustala się wspólnie dla mężczyzn i kobiet oraz wyraża się w miesiącach. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego ogłasza w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" corocznie w terminie do dnia 31 marca tablice trwania życia, z uwzględnieniem ust. 3, dla wieku ubezpieczonych określonego w myśl ust. 2.

Tablice, o których mowa w ust. 4 są podstawą przyznawania emerytur na wnioski zgłoszone od dnia 1 kwietnia do dnia 31 marca następnego roku kalendarzowego, z uwzględnieniem ust. 6. Jeżeli jest to korzystniejsze dla ubezpieczonego, do ustalenia wysokości emerytury zgodnie z ust. 1 stosuje się tablice trwania życia obowiązujące w dniu, w którym ubezpieczony osiągnął wiek emerytalny, o którym mowa w art. 24 ust. 1a i 1b oraz w art. 27 ust. 2 i 3.

Zgodnie z art. 26a wysokość emerytury ustalonej zgodnie z art. 26 ulega zwiększeniu za okresy opłacania składek na Fundusz Emerytalny (...), Fundusz Ubezpieczenia Społecznego (...) i ubezpieczenie emerytalno-rentowe, o których mowa w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników. Zwiększenie to ustala się według zasad wymiaru części składkowej emerytury rolniczej przewidzianych w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników na podstawie zaświadczenia Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego o okresach opłacania składek. Zwiększenie, o którym mowa w ust. 1, przyznaje się ubezpieczonemu, który legitymuje się okresami, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1, krótszymi niż 25 lat. Emeryturę, o której mowa w ust. 1, wypłaca się z Funduszu, z tym że koszty tej emerytury w

części odpowiadającej zwiększeniu o część składkową w wysokości obliczonej zgodnie z ust. 1 podlegają refundacji z funduszu emerytalno-rentowego określonego w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Zgodnie z art. 173 ustawy dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy.

Kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art. 174 pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone zgodnie z art. 26 ust. 3 dla osób w wieku 62 lat.

Wartość kapitału początkowego ustala się na dzień wejścia w życie ustawy.

Pierwszej waloryzacji kapitału początkowego dokonuje się od dnia 1 czerwca 2000 r. przez pomnożenie tego kapitału wskaźnikiem wzrostu przeciętnego wynagrodzenia z 1999 r., pomniejszonego o naliczone i potrącone od ubezpiezonego składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe, w stosunku do przeciętnego wynagrodzenia za 1998 r.

Drugiej waloryzacji przeprowadzanej od dnia 1 czerwca 2001 r. dokonuje się na zasadach określonych w art. 25 ust. 3-5, 9 i 10 oraz w art. 25a.

Trzeciej waloryzacji przeprowadzanej od dnia 1 czerwca 2002 r. oraz kolejnych dokonuje się na zasadach określonych w art. 25 ust. 3-8 i 10 oraz w art. 25a. Kapitał początkowy ewidencjonowany jest na koncie ubezpiezonego.

W wyniku przeprowadzonej waloryzacji kapitał początkowy nie może ulec obniżeniu.

Zgodnie art. 174 kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12.

Przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6;
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5;
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-3 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

Przy ustalaniu kapitału początkowego do okresów, o których mowa w art. 7 pkt 5 stosuje się art. 53 ust. 1 pkt 2.

Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 r.

Do obliczenia kapitału początkowego przyjmuje się kwotę bazową wynoszącą 100% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w II kwartale kalendarzowym 1998 r.

Przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24% tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpiezonego oraz okresu składkowego i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 r.

Staż ubezpiezonego, o którym mowa w ust. 8, określa się w pełnych latach, z tym że jeżeli ubezpieczony ma więcej niż 6 miesięcy tego stażu ponad pełne lata, staż ten zaokrągla się w górę.

Staż ubezpieczeniowy i wymagany staż, o których mowa w ust. 8, określa się w dniach, jeżeli jest to dla ubezpiezonego korzystniejsze.

Zgodnie z art. 15. Ustawy podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na

podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176.

Jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy.

W celu ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty:

- 1) oblicza się sumę kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w ust. 3, w okresie każdego roku z wybranych przez zainteresowanego lat kalendarzowych;
- 2) oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonej za dany rok kalendarzowy, wyrażając go w procentach, z zaokrągleniem do setnych części procentu;
- 3) oblicza się średnią arytmetyczną tych procentów, która, z zastrzeżeniem ust. 5, stanowi wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury lub renty, oraz
- 4) mnoży się przez ten wskaźnik kwotę bazową, o której mowa w art. 19.

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie może być wyższy niż 250%.

Na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

Zgodnie z art. 16 przy ustalaniu kolejnych 10 lat kalendarzowych, o których mowa w art. 15 ust. 1 i 2, przyjmuje się lata kalendarzowe następujące bezpośrednio po sobie, chociażby ubezpieczony w niektórych z tych lat przez okres roku lub w okresie krótszym niż rok nie pozostawał w ubezpieczeniu.

Zgodnie z art. 117 ustawy okresy składkowe, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2-9 i ust. 2 pkt 1 lit. b-d, pkt 2 lit. d i pkt 4-17, okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7, oraz okresy, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1, mogą być uwzględnione, jeżeli zostały udowodnione dokumentami (zaświadczeniami) lub wpisami w legitymacji ubezpieczeniowej bądź uznane orzeczeniem sądu, z uwzględnieniem ust. 3 i 4.

Przypadające po dniu wejścia w życie ustawy okresy składkowe, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1, okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1, oraz dane o podstawie wymiaru składek i wysokości wpłaconych składek podlegają uwzględnieniu na podstawie informacji zarejestrowanych na koncie ubezpieczonego.

Okresy osadzenia, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 8, na mocy wyroku - potwierdza prezes sądu okręgowego, a w przypadku osadzenia bez wyroku - Prezes Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.

Okresy, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 10 (świadczenia pracy po 1956 r. na rzecz organizacji politycznych i związków zawodowych, nielegalnych w rozumieniu przepisów obowiązujących do kwietnia 1989 r.) i ust. 2 pkt 6a (niewykonywania pracy przed dniem 4 czerwca 1989 r. na skutek represji politycznych), mogą być udowodnione dokumentami lub zeznaniami świadków. Oceny tych dokumentów i zeznań dokonuje, w drodze decyzji, Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych zgodnie z przepisami o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego.

Wskazany wymóg wniosku o potwierdzenie świadczenia pracy na rzecz nielegalnych organizacji politycznych oraz o potwierdzenie niewykonywania pracy na skutek represji politycznych powoduje, że to osoba pragnąca uzyskać potwierdzenie tych okoliczności, ma obowiązek po pierwsze wskazać okoliczności faktyczne świadczące o jej pracy na rzecz nielegalnych organizacji politycznych, bądź o niewykonywaniu pracy na skutek represji politycznych, a po drugie okoliczności te udowodnić przy pomocy dokumentów lub zeznań świadków. /tak wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w K. z dnia 20 grudnia 2007 r, (...) SA/Ke 511/07/.

W rozpoznawanej sprawie wnioskodawca oprócz własnych twierdzeń nie przedstawił żadnych dowodów, że nie świadczył pracy na skutek represji politycznych, w szczególności nie występował do właściwego organu – Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych ze stosownym wnioskiem. Także w niniejszym procesie nie zgłosił żadnych wniosków dowodowych na te okoliczności, wskazując, że nie ma na to dowodów. Natomiast został pouczone o konieczności składania wniosków dowodowych./zarządzenie k. 8 w zw. z k. 9 w związku z doręczeniem – k. 14)

Należy także zwrócić uwagę, że wnioskodawca podnosił, że miał wyłącznie dwutygodniową przerwę w zatrudnieniu, natomiast upatrywał represji politycznych w konieczności zmian pracodawców i braku możliwości awansu, a te ostatnie okoliczności nie mają wpływu na ilość okresów składkowych. Przy czym tylko raz sam wypowiedział umowę o pracę, w pozostałych przypadkach stosunek pracy rozwiązywał się na mocy porozumienia między zakładami.

Brak było także podstaw do przyjęcia do wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wysokości wynagrodzeń wnioskodawcy w innej, hipotetycznej wysokości (w zakresie kwot, których nie uzyskał, a uzyskałby gdyby nie, zdaniem wnioskodawcy, represje polityczne), których zresztą wnioskodawca w żaden sposób nie wykazał. Ostatecznie także nie kwestionował lat kalendarzowych i wysokości zarobków stanowiących podstawę do wyliczenia tego wskaźnika.

Z tych przyczyn odwołanie jako niezasadne podlegało oddaleniu na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć wnioskodawcy